

Wybrane wskaźniki poziomu bezpieczeństwa

Warsztaty „Świadomość spełniania wymagań” 9-10.04.2015 r.

Urząd Lotnictwa Cywilnego

Elementy prezentacji

- I. Wskaźniki bezpieczeństwa w lotnictwie
(*definicje i klasyfikacja*)

- II. Przykłady wskaźników poziomu bezpieczeństwa

Wskaźniki poziomu bezpieczeństwa (SPIs)

Definicja (*Aneks 19*)

Wskaźnik Poziomu Bezpieczeństwa
(*Safety performance indicator - SPI*)
– parametr oparty na danych używany do monitorowania i oceny poziomu bezpieczeństwa.

Wskaźniki poziomu bezpieczeństwa (SPIs)

Definicja (EASplan i SMICG)

Wskaźniki SPIs podzielono na 3 poziomy (*warstwy*) opisujące różne aspekty systemu lotniczego:

- poziom 1 SPIs (*Tier 1 SPIs*) – wskazuje co należy zredukować,
- poziom 2 SPIs (*Tier 2 SPIs*) – w jaki sposób chcemy zredukować wartości wskaźników poziomu 1,
- poziom 3 SPIs (*Tier 3 SPIs*) – co zastosujemy do zredukowania prekursorów Tier 2 SPIs i Tier 1 SPIs.

Wskaźniki poziomu bezpieczeństwa (SPIs)

cd. Definicja (EASplan i SMICG)

Poziom 1 SPIs (*Tier 1 SPIs*)

Wskaźniki poziomu 1:

- *mają na celu zapewnienie ogólnej oceny bezpieczeństwa i informowania opinii publicznej lub innych partnerów lotnictwa pochodzących z zewnątrz na temat ogólnych trendów bezpieczeństwa i istotnych (znaczących) obszarów ryzyka,*
- *mogą zawierać wskaźniki, takie jak wskaźniki wypadków, wskaźniki incydentów, wskaźnik wypadków śmiertelnych i mogą być rozdzielone na istotne (znaczące) obszary ryzyka.*

Wskazują co należy zredukować

Wskaźniki poziomu bezpieczeństwa (SPIs)

cd. Definicja (EASplan i SMICG)

Poziom 2 SPIs (*Tier 2 SPIs*)

Wskaźniki poziomu 2:

- *pomagają monitorować określone obszary systemu, które wymagają uruchomienia środków bezpieczeństwa, podejmowania inicjatyw lub działań,*
- *są stosowane przez operatorów (użytkowników) i/lub regulatorów w celu identyfikowania kluczowych kwestii (m.in. prekursorów), dla określonych obszarów (z Tier 1 SPIs), aby mogły być rozwijane, wdrażane i monitorowane właściwe działania na rzecz bezpieczeństwa.*

W jaki sposób będziemy redukować wartości wskaźników poziomu 1

Wskaźniki poziomu bezpieczeństwa (SPIs)

cd. Definicja (EASplan i SMICG)

Poziom 3 SPIs (*Tier 3 SPIs*)

Wskaźniki poziomu 3:

- *mają na celu dostarczenie informacji na temat skuteczności (wdrożenia) środków bezpieczeństwa, podejmowanych inicjatyw lub działań,*
- *są używane do identyfikowania różnych działań i inicjatyw odnoszących się do określonych obszarów ryzyka i skuteczności kontroli ryzyka w organizacji,*
- *mogą odzwierciedlać zdolność organizacji do zgłaszania i identyfikowania ryzyka, przyczyn i zagrożeń, rozwijania mechanizmów kontroli ryzyka i zdolności organizacji do przydzielania (kierowania) zasobów przeznaczonych do działań związanych z bezpieczeństwem,*
- *mogą odzwierciedlać informację o czynnikach wpływających na obszary systemu lotniczego mierzonego w Tier 1 SPIs i Tier 2 SPIs.*

Co zastosujemy do zredukowania prekursorów w Tier 2 SPIs i Tier 1 SPIs

Część II

Przykłady
wskaźników poziomu bezpieczeństwa

Przykładowe formuły wyliczania wskaźników poziomu bezpieczeństwa dla poziomu 1 SPIs

Statki powietrzne - samoloty, śmigłowce, szybowce, balony

Wskaźnik wypadkowości =
(Liczba wypadków * 10 000^(z)) / (Nalot roczny uzyskany na samolotach)

Wskaźnik wypadkowości (ofiary śmiertelne) =
(Liczba wypadków (śmiertelnych) * 10 000^(z)) / (Nalot roczny uzyskany na samolotach)

Wskaźnik incydentów =
(Liczba incydentów * 10 000^(z)) / (Nalot roczny uzyskany na samolotach)

Uwaga 1: powyższe wskaźniki mogą być również odnoszone do liczby operacji (np. na 1000 operacji)

Uwaga 2: współczynniki ^(z) powinien być skorelowany z wartością nalotu lub liczby operacji

Przykładowe formuły wyliczania wskaźników poziomu bezpieczeństwa dla poziomu 1 SPIs

Wypadki w podziale na kategorie zdarzeń:

RE (*Runway Excursion*) – wypadnięcia z drogi startowej

GCOL (*Ground Collision*) – kolizje naziemne

Wskaźnik wypadkowości (RE) =

(Liczba wypadków RE * 10 000^(z)) / (Nalot roczny uzyskany na samolotach)

Wskaźnik wypadkowości (GCOL) =

(Liczba wypadków GCOL * 10 000^(z)) / (Nalot roczny uzyskany na samolotach)

Wskaźnik incydentów (RE) =

(Liczba incydentów RE * 10 000^(z)) / (Nalot roczny uzyskany na samolotach)

Uwaga 1: powyższe wskaźniki mogą być również odnoszone do liczby operacji

Uwaga 2: współczynniki ^(z) powinien być skorelowany z wartością nalotu lub liczby operacji

Przykładowe formuły wyliczania wskaźników poziomu bezpieczeństwa dla poziomu 1 SPIs

Spadochrony

Wskaźnik wypadkowości =
(Liczba wypadków * 1000^(z)) / (Liczba skoków w danym roku)

Wskaźnik wypadkowości (ofiary śmiertelne) =
(Liczba wypadków (śmiertelnych) * 1000^(z)) / (Liczba skoków w danym roku)

Wskaźnik incydentów =
(Liczba incydentów * 1000^(z)) / (Liczba skoków w danym roku)

Uwaga: współczynniki ^(z) powinien być skorelowany z wartością liczby skoków

Przykłady wskaźników poziomu bezpieczeństwa – poziom 2 SPIs

Wskaźniki poziomu 2 SPIs określają – w jaki sposób będziemy
redukować wartości wskaźników poziomu 1

Kategorie – 1 poziom SPIs	Przykładowe wskaźniki (prekursory) 2 poziom SPIs
RE: Runway excursion (wypadnięcia z drogi startowej)	<ul style="list-style-type: none"> • Abnormal runway contact (anormalny kontakt z drogą startową) • Loss of control on ground (utrata kontroli na ziemi) • Long, hard or fast landings (lądowania twarde, z dużą prędkością i z przelotem) • Occurrences with crosswind conditions (zdarzenia związane z bocznym wiatrem) • High speed rejected take-offs (przerwany start na dużej prędkości) • ATA32 related occurrences (zdarzenia dotyczące podwozia)
MAC: Airprox/ ACAS alert/ loss of separation/ (near) midair collisions (zbliżenia /aktywacja ACAS/ utrata separacji/ kolizje w powietrzu)	<ul style="list-style-type: none"> • Losses of separation (utrata separacji) • Inadequate separation (niewłaściwa separacja) • Level Busts (altitude deviation – odchylenia od nakazanej wysokości) • Airspace Infringement (naruszenia przestrzeni powietrznej)
GCOL: Ground Collision (kolizje naziemne)	<ul style="list-style-type: none"> • Taxiway incursions (wtargnięcia na drogi kołowania) • Avoiding manoeuvres during taxi (manewry unikowe podczas kołowania) • Aircraft collisions and collisions with aircraft (kolizje statków pow.)
System Component Failure (SCF) (awarie systemów, komponentów)	<ul style="list-style-type: none"> • Engine failure (awarie silnika) • Flight control problems (problemy z układem sterowania) • Helicopter tail rotor and main rotor blade failures or malfunctions (awarie lub niesprawności łopat wirnika głównego i ogonowego śmigłowca)

Przykłady wskaźników poziomu bezpieczeństwa dla poziomu 3 SPIs

Przykład 1.

Wdrażanie programów (np. doszkalanie załóg lotniczych) redukujących wypadnięcia z drogi startowej (RE) oraz ich korelacja z SPIs poziomu 2.

Miarą efektywności tych programów jest monitorowanie i obniżanie wartości wskaźników poziomu 2 SPIs (np. liczby lądowań z dużą prędkością podejścia).

Redukcja wartości wskaźników poziomu 2 SPIs przekłada się na redukcję skorelowanych wskaźników poziomu 1 SPIs.

Przykład 2.

W ramach promocji bezpieczeństwa może to być liczba opublikowanych biuletynów w cyklu rocznym w danym obszarze tematycznym.

KONKLUZJA

Zbiory wskaźników poziomu bezpieczeństwa (SPIs) powinny być dopasowane do specyfiki danej organizacji i charakteru wykonywanych operacji lotniczych.

DZIĘKUJĘ

ZA

UWAGĘ !!!

pkaczmarczyk@ulc.gov.pl